

“Világ proletárjai, egyesüljetek!”

Dialektika

A Marx Károly Társaság időszaki lapja

IX. évfolyam 9-10. (98-99.) szám

2005. november-december

A NAGY OKTÓBER ÉLŐ HATÁSA

A kizsákmányolók és elnyomók, a munkásmozgalom régi és új opportunistái immár évszázada üldözik és kiforgatják Marx, Engels, Lenin tanításait. De ezek a tanítások élnek és élni fognak. Hiába mért átmeneti vereséget a kelet-európai szocialista rendszerekre a NATO, hiába formálnak új szent szövetségeket a nemzetközi monopóliumok és finánciókés világszervezetek, hiába törlik el a mai “bonapartisták” november 7.-e ünnepét, s akarják eltávolítani a moszkvai Vörös térről Lenint, eltüntetni a szovjet és a nemzetközi kommunista mozgalom hőseinek emlékét a Kreml elől és falaiból – a Nagy Október szelleme él!

Él a népek békevágya, amit a győztes szovjethatalom legelső dekrétumába foglalt; él a világ földművelőinek milliárdjaiban a földéhség, a fizikai és szellemi bér munkásokban a felszabadulás forró óhaja, az elnyomott népekben az emancipációs törekvés. Él az ázsiai népek reménységének jelképeként a világ területének és lakosságának egyötödét-egyhatodát kitevő, szocializmust építő, szédületes gyorsasággal fejlődő Kína, az amerikai népek számára példát mutató Kuba, az eltökélten imperialista-ellenes Venezuela. Él és ellenállhatatlanul szélesedik a világ népeinek mozgalma a háborús agresszió befejezéséért, a békéért, a szociális jogokért, az ökológiai válság megszüntetéséért.

Földünk új elhúzódo gazdasági válsággal küzd. Nő a munkanélküliség, fokozódik a kizsákmányolás. Soha nem látott új népvándorlás, migráció bontakozik ki: szabályozatlanságának tragikus következményeit éppen napjainkban éli át Franciaország, lángjai átterjedtek Belgiumba és Németországba is. A viharosan fejlődő tudományos-technikai forradalom már ma megoldhatná az emberiség minden gondját, ha békés alkalmazását nem gáncsolná a tőke urai. Színre lépett az újfasizmus és neonácizmus, hogy eltiporja a felszabadulási törekvéseket szerte a világon.

Az Európa Tanácsban a jobboldal, magyar tagjaival egyetemben, új antikommunista kampányt indított, követelve a kommunista és más haladó erők betiltását, vezetőinek bebörtönzését, amint azt a Baltikum kormányai már régen gyakorolják. Aljas propaganda folyik annak érdekében,

hogy az európai országok hatóságai rombolják le az antifasiszta harchoz is kötődő szimbólumokat, gyalázzák meg az emlékműveket, üldözzék kíméletlenül a baloldali mozgalmakat és szimpatizánsaikat. Szégyen, hogy mindezt a magyar sajtó, még a magát baloldalinak valló A SZABADSÁG is, elhallgatja. Különösen Kelet-Európában akarnak új hadállásokat kiépíteni, arra a mintára, ahogyan Grúziában és Ukrajnában tették: “narancsos forradalmakat” robbantanak ki, hogy útját állják a középeleleti, ázsiai, afrikai népek ébredésének.

Márpedig az ébredés megkezdődött. Oroszországban a marxista-leninista kommunista vezetésevel az 1905-1917-es tanácsok mintájára önszerveződéseket, helyi és területi öngazgatási szerveket, önvédelmi bizottságokat hoznak létre alulról, összefogva a baloldali népi-hazafias erőkkel. Az oroszországi kommunisták most lezajlott kongresszusán minden hazafias-baloldali erőt együttműködésre hívott fel az ország megmentése érdekében. Népi referendum elé bocsátja a haladó erők minimális programját; népi-demokratikus jellegű vívmányok kiharcolását tűzte ki közvetlen célul a szocializmusba való átmenet előkészítésére, és a parlamenti eszközök kihasználása mellett széleskörű tömegmozgalmakat szervezve meghirdetett politikai célokért.

Olaszországban, Franciaországban, Németországban az elmúlt években sikerült megzavarni a viszonylag progresszívabb irányú demokratikus együttműködést, jobbfelé tolni a kormányzást. Most, a gazdasági és társadalmi válság mélyülése idején, a baloldali erők az összefogás újjászervezésén fáradoznak. Ezen munkálkodnak a szilárdabb marxista-leninista elviszmei alapokon álló, önállóságukat féltve őrző, de tapasztalt népfrontos politikát folytató portugál, görög és más kommunista és munkáspártok is. Dél-Amerika nem egy országának kommunista pártjai szintén ezen az úton tudnak előbbre torni: nem zárkoznak szektátságba, de nem is adják fel önállóságukat, távlati céljaikat.

A kommunista és munkáspártok túlnyomó többsége közös nyilatkozatokban és világtalálkozók záródokumentumaiban is

(folytatás a 2. oldalon)

Rozsnyai Ervin:

Kettős feladat

A Munkáspárt bomlása tünetként jelzi és újabb szövödménnyel súlyosbítja a baloldal általános válságát. A válság oka és lényege egyetlen mondatba sűrítendő: *nincs marxi-lenini pártunk*. Párt nélkül nem fogunk kilábalni nyomorúságos helyzetünk-ből. Kommunista pártot azonban nem lehet egyik napról a másikra, szavazással, névváltoztatással, hangzatos deklarációkkal létrehozni. Amíg nem lesz kapcsolatunk a tömegekkel, amíg el vagyunk szigetelve a munkásoktól és az ifjúságtól, tapodtat sem juthatunk előre. Annak pedig, hogy az elszigeteltségből kitörjünk, van egy mellőzhetetlen feltétele: szívós csapatmunkával *kell dolgoznunk egy tudományos megalapozottságú programot*, amely a szocialista irányú rendszerek tanulságait kritikusan hasznosítva, *meggyőző szocialista alternatívát kínál a tömegeknek*. A véres, korrupt kapitalista világrend ma már gyűlöletes az emberek túlnyomó többsége számára. Mégsem fognak hatékonyan szembe szegülni vele, ha nincs világos céljuk, vonzó és megvalósítható alternatívájuk; ha ez az alternatíva *nem válik anyagi-szervező erővé a marxi-lenini gondolatot megtestesítő kommunista pártban*.

Ma félelmes akadályként tornyosul a marxi-lenini párt újjászervezésének még a szándéka előtt is az idestova fél évszázada pusztító *ideológiai zűrzavar*: annak a rágalomözönnnek a következménye, amely szünet nélkül zúdul mind a mai napig a volt szocialista országok és a nemzetközi kommunista mozgalom történetére és vezetőire. Ez az eszmei pestis két irányban pusztít: szétzilálja saját sorainkat, kifélel pedig – a “Sztálin = Hitler” képlettel – *eltaszítja tőlünk a tömegeket, elzárja előlük a szocialista perspektívát, s ezzel meghíúsítja az égető társadalmi problémák megoldásának egyetlen lehetőségét*.

A következetes baloldal világméretű szétziláltsága miatt növekvő agresszivitással folyik a multinacionális tőke támadása. A tudományos és technikai forradalom vívmányait kíméletlenül saját proficéljaik

(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

deklarálja: **a fő veszély jelenleg az imperialista neokolonializmus, a radikális jobboldal fasizmussal terhes előretörése. Ennek megakadályozása végett a helyi sajátosságokat gondosan elemző, széles szövetségi politikára ösztönzik a testvérpártokat. Ez a politika korunk marxista-leninista stratégiai-taktikai realitása!**

Magyarország 1917 után szinte elsőként próbálta követni az Osztrák-Magyar Monarchia összeomlása után az oroszországi szocialista forradalom példáját. A bolsevikokat követve, az 1918 novemberében megalakult – immár 87. éve működő – magyarországi kommunista párt szintén népi összefogás révén, a baloldali szociáldemokratákkal, a szakszervezetekben tömörülő munkásokkal és a szegényparaszttal szövetségre lépve tudta megtenni első lépéseit a szocialista rendszer kiépítése felé. **A Magyarországi Tanácsköztársaság** az országra támadó burzsoá hadseregekkel szemben **honvédó háborút folytattott**, nem úgy, mint az ellenforradalmi Horthy-kormányzatok, amelyek az antant-erők segítségével kerültek uralomra. Aki ismeri a magyar történelmet, tisztában van vele, hogy Horthyék fogadták el az igazságtalan trianoni békediktátumot, a magyar kommunisták és haladó erők pedig következetesen harcoltak ellene, az országon belül és kívül egyaránt.

Magyarország népei, soraikban a kommunistákkal és haladó demokratikus testvéreikkel, hosszú időn keresztül keservesen **megszendvedtek a kapitalista restaurációért, a fasiszta erőkkel való cimborálásért, a Hitlerrel kötött, világháborúba torkoló szövetségért.** A háború utáni szocialista építés során megtapasztalhattuk, milyen nagyszerű eredményeket hoz a tömegek jólétéért folytatott szocialista politika; emellett azonban azt is, hogy mennyire súlyos következményekkel járnak mind a szocialista demokratizmust sértő dogmatikus-szektás kilengések, mind pedig a jobboldali revizionista megalkuvások. A marxizmus-leninizmustól való, mindkét irányú eltérés megingatja és aláássa a népi rendszer tömegbázisát, akarva-akaratlanul a régi és új urak, a nemzetközi reakció kezére játszik.

Az elmúlt másfél évtized újra megmutatta, mit jelent a néptömegek számára a **rekapitalizálás**: elszegényedést, az ország társadalmi szétszakadását, újabb politikai és társadalmi deficiteket, sodródást a nemzetközi reakció oldalán. A becsületes dolgozó tömegek, az igaz hazafiak egészen mást akarnak, és előbb-utóbb meg kell érteniök, hogy kapitalista alapon nem sikerülhet az ország talpra állítása. Bizonyosodott, hogy a sikeres előbbre haladás hiányának egyik legfőbb oka: **a haladó demokratikus erők összefogásának gyengesége, elsősorban pedig a marxista erők korszerű megújulásának elmaradása.**

Nem lehet sikeres az olyan munkáspárt,

melynek vezetése elszakad saját tömegbázisától, a munkásoktól, alkalmazottaktól, haladó értelmiségiectől, a kisemberektől, s nem tanul sem a saját hibáiból, sem a nemzetközi tapasztalatokból. Csak bukáshoz vezethet, ha lépten-nyomon súlyosan megsértik a munkásmozgalom belső demokratizmusát, félreismerik a hazai és nemzetközi erőviszonyokat, semmibe veszik a reális körülményekhez alkalmazkodó szövetségi politikát. Félrevisznek az olyan antimarxista-antileninista nézetek, mint: *“egyedül is erősek vagyunk”, “nincs kisebbik rossz polgári körülmények között”,* vagy az a politikai vakságra valló rögeszme, hogy nincs se hazailag, se nemzetközileg *“jobboldali radikális, neofasiszta fővesztély”.* Olyan időkből mondják mindezt, amikor világhuralomra tör a bushista USA, pusztító háborúkat robbantanak ki a transznacionálisok, növekszik az elmaradottabb országokban, de a centrumokban is, a kíméletlen elnyomás.

Mit ér az eddig elfelejtett s most becsapósan előrangot, hamis frázisként kongó *“kommunistaság”,* amelyből csak éppen a **leninizmus** marad ki? Mit ér a “baloldali” demagógia a mai antikommunista hisztériakeltés ellen? Milyen jogon harsogják némelyek, hogy “a kommunisták mi vagyunk”, miközben megtagadják **a bolsevik típusú párt** szervezését mint elavultat, nacionalista szövegekkel vizezik fel a párt irányvonalát, ellenforradalmárok előtt hajbókolnak, gátlástalanul közösködnek jobboldaliakkal, önkényesen felrúgják a marxi-lenini szervezeti normákat, fittyet hánynak saját szervezeti szabályzatukra?

Ez az eklekticizmus, ez a jobbra-balra rögtönzött kapkodás, már eddig is súlyos károkat okozott. A vita, amely ma a munkásmozgalom baloldalán folyik, nem egyszerűsíthető személyes vetélkedésre. Mélyen elvi és gyakorlati gyökerű problémáról van szó: arról, hogy **visszatér-e a magyar munkásmozgalom baloldali szárnya a marxi-lenini útra, képes-e korszerű kommunista párttá szerveződni, megtalálja-e az utat a dolgozó tömegekhez, felismeri-e a polgári demokrácia keretei között a baloldali-népi összefogás lehetséges módjait, vagy egyhelyben topog, sorvad, felmorzsolódik, a történelem süllyesztőjébe kerül?**

Vannak Magyarországon is kommunisták, akik nem feledkeznek el a Nagy Október tanulságairól, a marxizmus-leninizmus hagyományairól, nem térnek el elveitől. Elszánták magukat, hogy átgondoltabb, tudományos alapokon nyugvó politikával kihúzzák a magyar baloldali munkásmozgalmat és az országot jelenlegi válságából, felzárkóznak a nemzetközi kommunista és munkáspártok közösen kialakított, szolidaris irányvonalához és cselekvéséhez. **Nem kívánnak letérni a Nagy Október útjáról.**

Széchy András

(folytatás az 1. oldalról)

alá rendelve, a multik leépítik a munkásmozgalom harcai és a szocialista tábor pusztá léte által kikényszerített szociális intézményeket, kifosztják a “harmadik világ” népeit, sorozatosan indítják a rablóháborúkat a nyersanyagokért, piacokért, stratégiai pozíciókért. Rávetődik a Földre egy minden korábbinál szörnyűbb világháború árnyéka. A népek kezdik elveszítetni türelmüket; nő az elégedetlenség, a harag, az ösztönös ellenállás. *Az uralkodó osztályok belső és külső erőszakhoz folyamodnak, hogy a szervezett ellenállást megelőzzék, az elnyomott osztályok pedig annál fogékonyabbak lesznek a szociális demagógiára, minél megosztottabb a baloldal.* Napról napra nő a fasiszta veszély.

Párt és népfront

A szociális leépülés, a globális agresszió és a fasizálódás súlyosan sérti a társadalom legkülönbözőbb rétegeinek érdekeit. Természetes módon következik ebből a széles, népfront-jellegű összefogás szükségessége és objektív lehetősége. Vannak ilyen irányú kezdeményezések, de a tapasztalatok egyöntetűen arra vallanak, hogy *kommunista párt nélkül tartós népfront egyáltalán nem lehetséges*; a csírázó egységmozgalmak, bármily tiszteletre méltó célokkal lépjenek is fel, tudományosan megalapozott program hiányában rövid időn belül szétbomlanak. Másrészt – az éremnek két oldala van – *kommunista mozgalom sem lehetséges, ha elszigetelődik a korunk életbevágó feladatainak megoldásában érdekelt erőktől, a népfront lehetséges résztvevőitől (legyenek bár reformisták, polgári-demokraták vagy vallásos indítatásúak).*

Napjaink és az elkövetkező idők egyik legfontosabb politikai sajátossága *marxi-lenini párt és a népfrontmozgalom kölcsönös feltételezettsége.* Ebben a kölcsönhatásban **a döntő láncszem a párt.** Az eredményes szövetségi politikához *nem “belesimulásra”, nem a reménybeli szövetségsekhez való eszmei hasonulásra van szükség, ellenkezőleg:* elemi kötelességünk, hogy *önálló arcultattal, minél céltudatosabban bontakoztassuk ki a marxi-lenini párt megteremtésére irányuló erőfeszítéseinket.* Záloga ez, nem pedig akadálya annak, hogy kitorjünk a beszorítottságból, mielőtt felmorzsolódnánk.

Ki a hibás körből!

A kommunista párt *eszmei és szervezeti egység.* Nálunk ma ilyen egységet lámpással sem találunk, nemhogy a baloldalon általában, de még azok között sem, akik szívük és szubjektív meggyőződésük szerint Marx és Lenin zászlaját követik. A “marxista” jelzöt homlokukon vagy egye-

(folytatás a 3. oldalon)

(folytatás a 2. oldalról)

bütt viselő hazai politikai vezetőink (egyik) legnagyobb bűne, hogy ledobták magukról, mint valami kényelmetlen terhet, az elméleti munka és képzés feladatát. Tényezőivé váltak az ideológiai zűrzavarnak, ahelyett hogy az elosztásán fáradoztak volna; elhajították az iránytűt, amikor a legnagyobb szükség van rá.

A burzsoázia fizetett és önkéntes fullajtárjai göbbelsi eréllyel sulykolják a fejekbe, hogy a bukott "kommunista" rendszer életképtelen, ostoba, tehetetlen és bűnös berendezkedés volt, hogy százmillió (vagy 500 millió? vagy 500 milliárd?) ártatlan áldozat szárad a lelkén, stb., stb. És a mi elvtársaink nemegyszer maguk is segédkeznek – többnyire a legjobb indulattal, ügyünk megújítására hivatkozva –, hogy a szennyes hazugságáradat elárassza az agyakat, elriassza tőlünk a kifosztott, magukra maradt tömegeket, kémiai és politikai drogok függőségébe sodorja a fiatalokat. (A konstanzi parasztra emlékeztetnek, aki jámborságában önként vetett egy hasábot Husz János máglyájára, hadd süljön ropogósra az eretnek.) Meddig fogunk még szemlesütve beszélni saját múltunkról, hebegve védekezni, amikor a rabszolgakereskedőknek, az arany utáni hajszában mindenben keresztülgázoló gyarmatosítóknak, egész népek és kultúrák eltipróinak mai méltó örökösei és tanítványai fejünkre olvassák a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok megsértését!

Nagy az ideológiai zűrzavar, mert nincs pártunk; nincs pártunk, mert az ideológiai zűrzavarban a baloldal felbomlott, a tömegek elpártoltak tőlünk. Meg kell találnunk a hibás körből a kitérés pontot. A megoldás irányát maga a helyzet diktálja.

Kettős feladatok

Ha a párt megszervezése döntően a baloldalt megosztó ideológiai zűrzavar miatt késik, akkor az *alapvető feladat* adva van: erőnkhez mérten elő kell mozdítanunk az *ideológiai tisztázást*, különleges figyelmet fordítva a szocialista múlt értékelésére, amely *nézeteltéréseink legfőbb forrása*. A magam részéről úgy gondolom, hogy ennek a bonyolult, rendkívül szerteágazó témának a magja a kapitalizmus és a szocializmus közötti *átmeneti korszak* megítélése: a "ki kit győz le" korszakáé, amelyben harcban állnak egymással a kapitalista és a szocialista elemek. Ha nem sikerül az államiított és szövetkeztesített tulajdont valódi közösségi tartalommal megtölteni, a rendszer elveszti uralmát az általa fölfejlesztett termelőerőkön, elbürokratizálódik és válságba kerül; ez a talaja az árulásba torkolló opportunizmusnak, amelyet közvetlen felelősség terhel a szocialista irányzatú rendszerek pusztulásáért. A feladat itt is adva van: egyrészt a legújabb nemzet-

közi dokumentumok felhasználásával le kell lepleznünk az opportunista és áruló ideológiák hazugságait, kimutatva, hogy az 1917 októbere által elindított forradalmi korszak az eddigi történelem csúcspontja volt; másrészt kritikailag elemeznünk kell a szocialista irányzatú rendszerek gazdasági és politikai szerkezetét, hogy általánosítani tudjuk a tanulságokat az átmeneti korszak elméletévé és egy leendő kommunista párt *távlati programjává*.

Míndez nélkülözhetetlen a tömegek bizalmának visszanyeréséhez, de semmiképpen sem elegendő. Ha nem leszünk képesek kapcsolatot teremteni a munkássággal és az ifjúsággal, szegre akaszthatjuk politikai lelkiismeretünket. Egyelőre – előmunkálatként – megkezdjük az idevágó tapasztalatok összegyűjtését a nemzetközi baloldali sajtóból és olyan testvérmozgalmaktól, amelyek több babért arattak e téren, mint mi. Ez persze még mindig csak a kezdet; egész politikai jövőnk azon múlik, hogy meg tudjuk-e szervezni a tömegekkel való folyamatos *gyakorlati* érintkezést. A népfrontunkában vannak már bizonyos tapasztalataink, nem tagadhatjuk azonban, hogy tulajdonképpen tömegkapcsolatokat mind a mai napig nem sikerült kiépítenünk. Azt hiszem, hasznos lenne nyilvános tanácskozásokon megvitatni a szükséges gyakorlati lépéseket, a mindennapos aprómunka módszereit.

A tervezett program maga is kettős: hosszabb és rövidebb távra szóló. A hosszú távú alapok felölelnék a jelenkori imperializmusnak, valamint a szocialista országok és a nemzetközi munkásmozgalmak tapasztalatainak elemző összegezését; ezzel összhangban kell majd megjelölni közelebbi feladatainkat is. A legközvetlenebb napi teendők megfogalmazását azonban semmiképpen sem tehetjük függővé az ideológiai munka állásától. Legutóbbi vezetőségi ülésünkön Szilágyi elvtárs okkal tette szövé: szép, szép, ha megbeszéljük az elméleti feladatokat, de mi lesz holnap és holnapután? Nyakunkon a választások, mit tanácsoljunk tagságunknak és lapunk olvasóinak? A Munkáspárt válsága ügyében, noha nem vagyunk politikai párt, nem lenne kötelességünk elvileg állást foglalni!

Nem vesztegethetjük tovább az időt!

A feladatok sokasodnak, mégpedig jóideje anélkül, hogy figyelmünk és energiánk legjavát a megoldásukra fordítottuk volna. Nem: ehelyett véget nem érő, veszedéssé fajuló vitákat folytatunk egymás között immár második éve arról, hogy milyen legyen a viszonyunk az Európai Baloldali Párthoz, a demokratikus centralizmus elvéhez, a Közgyűlés túlnyomó többsége által elfogadott határozatokhoz. Terméketlen viták kötik le egyébként sem bőséges

Tiltakozás

Világszerte tiltakozások fogadták az Európa Tanács jobboldali képviselői által kezdeményezett provokációs antikommunista kampányt. Sajnos a kezdeményezők és megszavazók között magyar képviselő is akadt. A javaslat, amelynek kezdeményezői között magyar képviselők is voltak, meghamisítja a történelmet. A kommunistákat, akik múlhatatlan érdemeket szereztek a fasiszmus elleni harcban, azonosítják a fasisztákkal, és pártjaik betiltására törekszenek. Követelik a munkásmozgalmi emlékművek, utcanevek, jelképek eltávolítását világméretben. Számos országban ma is be vannak tiltva a kommunista és más haladó pártok és szervezetek; vezetőiket börtönbe csukják. Fokozódik a tőkés globalizálás ellenzőinek üldözése. Oroszországban meg akarják semmisíteni a Lenin Mauzóleumot, melyet az UNESCO a világörökség részévé nyilvánított; el akarják távolítani a Vörös térről és a Kreml falából az eltemetettek hamvait, köztük a nemzetközi munkásmozgalmak által megbecsült magyar marxista forradalmár, Landler Jenő emlékhelyét is. A magyarországi sajtó elhallgatja mindezt a magyar közvélemény előtt.

A magyarországi Marx Károly Társaság szolidáris a nemzetközi tiltakozással, s testvér-szervezetéhez, az Oroszországi Szocialista Tudósok Közösségéhez (RUSZO), valamint más baloldali tudományos társaságokhoz hasonlóan javasolja, hogy tekintélyes nemzetközi fórumok tegyék tudományos és politikai vizsgálat tárgyává az imperializmus, a neokolonializmus, a szélsőjobboldali újbarbárság bűnös cselekedeteit. Ehhez a vizsgálathoz felajánlja – más haladó tudományos szerveződésekhez hasonlóan – szakemberei segítségét.

MARX KÁROLY TÁRSASÁG Magyarország

erőink jórészét, arra kárhoztatva bennünket, hogy érdemi munka helyett szétfőjünk saját levünkben.

Kétféle vita van: az egyik a kollektív gondolati erőfeszítés *nélkülözhetetlen* eszközeként az igazság kiderítését, a közös cselekvés céljainak és módjainak kijelölését szolgálja, a másik önmagát ismételtető szócséplésbe fullad, és megghiúsítja a cselekvést. Amilyen életbevágó számunkra a viták első fajtája, annyira káros és megengedhetetlen a második.

A munkaprogramra vonatkozó, fentebb vázolt tervezetemet a Vezetőség elé számon megvitatásra. Az idő sürget, fontos teendők egész sora vár ránk.

A Marx Károly Társaság Országos Vezetőségi ülésének állásfoglalása

Társaságunk vezetői közül néhányan több mint egy éve bírálják a Marx Károly Társaság és a "Dialektika" irányvonalát. Megkíséreltük nézeteltéréseinket a Vezetőség és a Szerkesztőbizottság belső ügyeként rendezni, emellett – a Társaság egységének megóvása érdekében – a Vezetőség és a Szerkesztőbizottság többször is hozzájárult, hogy a vitázók nyilvánosan kifejtsek álláspontjukat, vagy a Vezetőség vonta vissza saját többségi álláspontjának közvéleményét. A bírálatok azonban állandósultak, hangneme eldurvult, a *Társaság működőképessége és lapunk eszmeisége veszélybe került*. A Vezetőség többsége úgy látja, tájékoztatnunk kell tagságunkat és lapunk olvasóit a szűnni nem akaró vitákról, annál is inkább, mert lényeges *elvi kérdésekről* van szó.

Vezetőségünk többségének véleménye szerint napjaink döntő politikai feladata mindazoknak az erőknél a népfront-jellegű tömörítése, amelyek képesek és hajlandók harcolni a fokozódó imperialista-multinacionális agresszió és az ebből következő fasiszta veszély ellen. Ennek a széles osztályszövetségnek a létrejötte és következetes imperialista-ellenes irányvonala nagymértékben attól függ, hogy van-e *szilárd marxi-lenini alapokon álló kommunista párt*. A párt újjászervezése és a népfrontos szövetségi politika *kölcsönösen feltételezik egymást, egyik sem lehet sikeres a másik nélkül*. Társaságunk pártoktól független szervezet; meggyőződésünk azonban, hogy *nincs fontosabb feladata, mint szerény lehetőségeihez mértén részt venni a kommunista mozgalom újjászervezésének ideológiai előkészítésében*. Másképpelveszti létjogosultságát.

Belső vitáink az Európai Baloldali Párt (EBP) megalakulásakor robbantak ki. Néhány elvtársunk terjedelmes méltató cikkek közlését erőltette a "Dialektika"-ban, elhallgatva olvasóink elől az új párttal kapcsolatos, nem csekély negatívumokat vagy fenntartásokat. Például a következőket. 1. Az EBP egyik fő alapítója, a Francia Kommunista Párt, tagja volt a Jugoszlávia terrorbombázásában részt vállaló kormánynak, és politikája lényegileg a gorbacsovi irányzat francia változata. Maxime Gremetz, a párt egyik tekintélyes vezetője és a gorbacsovista politika ellenzője, az "Humanité"-ban határozottan elutasította a párt csatlakozását az EBP-hez. 2. Az új párt másik fő kezdeményezője a német Demokratikus Szocializmus Pártja (PDS), amelynek alapítói és meghatározó személyiségei vezető szerepet játszottak az NDK felszámolásában, majd a rá következő heves kommunistaellenes propaganda-hadjáratban. A párt előző elnöke szemére vetette Kubának az emberi jogok megsértését, jelenlegi elnöke pedig kijelentette: "az EBP minőségileg új lépés abban

a folyamatban, amelynek során a forradalmi munkásmozgalomból jött erők alkalmazkodnak a baloldali szocializmushoz" (értsd: a szociáldemokrata reformizmushoz). A párt vezető köreiből tartozó Judith Dellheim egy budapesti értekezleten ellenezte a Kelet-Közép-Európai Szociális Fórum összehívását, mert annak szervezésében "marxista-leninisták is részt vesznek". 3. Ha egy párt belép az EBP-be, el kell fogadnia az EBP Alkotmányát; ez pedig kimondja, hogy az EBP a legélesebben szemben áll "az antidemokratikus, sztálinista tettekkel és bűnökkel". 4. A maastrichti szerződés 191.§-a, valamint a 2003-as nizzai kormányközi értekezlet döntése szerint az európai szintű pártok kötelesek "az integrációs folyamat tényezőiként" hozzájárulni "az európai öntudat kialakításához", alávétetni működésüket, pénzügyeiket és szervezeti szabályzatukat az EU rendelkezéseinek és ellenőrzésének, tiszteletben tartani a "liberális demokráciát". (Az a "demokráciát", amelynek nevében az EU aktívan támogatja az USA agresszív lépéseit Kuba ellen, és jóváhagyja, hogy a második világháborúban részt vett szovjet katonákat és partizánokat a balti kormányok bebörtönözzék mint háborús bűnösöket). A negatívumok ellenére mi kezdettől fogva azon az állásponton voltunk, hogy *támogatni kell az EBP-t minden esetben, amikor a párt kiáll a tömegek védelmében, a szociális vívmányok leépítése ellen*. Semmiképpen sem érteltünk egyet azonban azzal a vezetőségi tagunkkal, aki így érvel az EBP-hez való csatlakozás mellett: "Lenin a megalakulóban levő angol kommunista párttól ... azt követelte, hogy a Labour Party tagszervezeteként hozzájáruljon a pártot, és *belül* folytassák tevékenységüket, mert akkor annak sokkal szélesebb lesz a hatósugara. ... ez a példa vonatkoztatható az EBP-hez való viszonyunkra." "Lenin gondolatokat ad ahhoz, hogy miért helyes részt vennünk az EBP-ben." – Szerintünk ez a példa nem talál célba. A brit Munkáspártnak testületek is tagjai voltak, elsősorban a több millió munkást tömörítő szakszervezetek. *Az angol* kommunista, ha felveszik őket *az angol* Munkáspártba, könnyebben találhattak volna kapcsolatot az *angol* tömegekkel – ezért állt ki Lenin a belépés mellett. De ha egy *magyar* baloldali párt belép *a francia, német* stb. pártokból összetevődő EBP-be, milyen tömegekkel fog könnyebben kapcsolatot találni? (Nem szólván arról, hogy a brit Munkáspárt Lenin idejében önálló politikai platform nélkül működő laza választási szövetség volt, az EBP-nek viszont opportunisták, lényegét tekintve szociáldemokrata alapokmánya van – ezért tartózkodik a belépéstől az európai kommunista pártok nagy többsége.)

"Helyes az az álláspont, hogy saját eszmiségünket és annak kifejezését és kép-

viseletét, valamint szervezeti önállóságunkat nem szabad a Népfrontban feladni – írja idézett elvtársunk. – *De az egység és elhatárolódás egyidejűsége hibás követelmény, hamis alternatíva*. Lenin az elhatárolódás helyett azt követelte, hogy szinte egybeolvadva, vagyis a közös célok és feladatok megoldásában szorosan együttműködve, a bizalmat megnyerve, megbecsülést szerezve dolgozzunk." – Tehát mi is a teendő? Ha megőrizzük saját eszmiségünket és szervezeti önállóságunkat, akkor elhatárolódunk. Ha "szinte beolvadunk", akkor a beolvadás arányában mindent fel kell adnunk. Ha viszont egyszerre kell szorosan együttműködni és önállóságunkat megőrizni, akkor mégsem annyira "hamis alternatíva" "az egység és elhatárolódás egyidejűsége".

Egy másik elvtársunk, aki a Társaság irányvonala elleni bírálatot az EBP megalakulásakor kezdte, és azóta is lankadatlanul folytatja, a népfrontpolitika ellenzésével vádolja Vezetőségünket: "Megengedhető-e a következetes baloldali utat keresők nehezen alakuló együttműködésének a válságba sodrása azzal az elképesztő indokolással, hogy a széles antiliberális és antifasiszta együttműködés kiépítésén munkálkodók ezzel hátat fordítanak (a napirenden nem lévő) forradalmi irányvonalnak?" – De hát kik állítanak ilyet, kedves Elvtárs? Kik azok az "egyesek", akik "Thürmer Gyulához hasonlóan, az elzárkózás, az 'egyedül vagyunk erősek' politikáját szorgalmazzák"? Ha a Vezetőségnek azokra a tagjaira gondol, akiket "keményvonalasoknak" nevez, akkor minden szava – hogy is mondjuk – tévedés, hiszen mindig pontosan az ellenkezőjét mondtuk, irtuk és tettük annak, amit nekünk tulajdonít. (Lásd pl. a "Dialektika" ez év júniusi számának vezércikkét; szeretnénk továbbá emlékeztetni arra is, hogy Társaságunk vezetői közül többen széles körű összefogás-politikát valósítanak meg különböző civilszervezetekben, és nagyon jó kapcsolataik vannak a baloldali értelmiséggel).

Az ellenforradalom győzelme után Vezetőségünk hangsúlyozta elsőként a népfront szükségességét. De azt sem mulasztottuk el hozzátenni, hogy sem a népfront, sem semmilyen baloldali stratégiai célkitűzés nem valósítható meg, ha nincs marxi-lenini pártunk; tehát *kulcskérdés a párt megszervezésének ideológiai előkészítése*. Ebben a munkában szerintünk a legfontosabb teendők közé tartozik a volt szocialista országokra és vezetőikre szórt rágalom cáfolata. Említett elvtársunk ezzel szemben azon a nézeten van, hogy "a szocialista múlt értékelése nem a mai társadalom igazi problémája". Valóban: a mai tömegeknek a megélhetés a mindennapos problémájuk, nem a történelem. Csakhogy

(folytatás a 5. oldalon)

(folytatás a 4. oldalról)

a mindennapos problémákat sem lehet megoldani, amíg az emberek mereven elzárkóznak a szocialista távlatoktól, mert elhiszik a propagandának, hogy a “kommunizmusnak” több mint százmillió áldozata volt, hogy a szocialista állam náci típusú rendőrállam volt, hogy Sztálin egyetlen Hitlerrel vagy rosszabb nála stb. Vagy nem az efféle göbbelsi ihletésű propagandabombák robbantották szét a nemzetközi munkásmozgalmat, és állják útját ma is a baloldal újjászervezésének? A Vezetőség többsége legalábbis így látja. Éppen fordítva, mint elvtársunk, aki – mintha Gorbacsov és társai nem is léteztek volna – teljes komolysággal kérdezi: “Ha nincsenek baloldali hibák, akkor miért van a mozgalom annyira elszigetelve?”

Ez év január 15-i közgyűlésünk határozatban jelölte ki a követendő irányvonalat. Eszerint “az MKT-nak és lapjának alapvető feladata és történelmi küldetése, hogy ideológiailag előkészítse a kommunista mozgalom megújulását”, ennek érdekében pedig – egyebek közt – “az újabb kutatások és dokumentumok figyelembe vételével rendszeresen világítsa meg a volt szocialista országok történetét, vezetőik személyiségét és tevékenységét, szétválasztva a tudományos kritikát a rágalmtól és a kommunistaellenes propaganda hazugságaitól”. Azoknak az elvtársaknak, akik az idézett pontokkal nem értenek egyet, módjuk lett volna ellenvetéseiket a közgyűlésen határozathozatal előtt vitára bocsátani. Nem tették. Ehelyett utólag vették tűz alá a túlnyomó többség által megszavazott határozatokat; egyik elvtársunk pedig, meglehetősen agresszív hangon, azóta is rendszeresen megkérdőjelezi, hogy a demokratikus centralizmus elve Társaságunkban alkalmazható volna, ezen a címen vitatva a közgyűlési határozatok kötelező érvényét. A Fővárosi Bíróság által bejegyzett Alapszabályunk a demokratikus centralizmus elvét nem említi. Leszögezi ellenben, hogy “a Közgyűlés a Társaság legfelsőbb szerve”, amely “meghatározza a Társaság tevékenységének fő irányait”, s hogy “a vezetőség az elnök irányításával gondoskodik a Közgyűlés döntéseinek végrehajtásáról”. Ha kritizáló elvtársunk egyetért ezekkel a pontokkal, akkor nem világos, mi a célja a demokratikus centralizmus elleni bírálatainak. Ha viszont nem ért egyet velük – amihez természetesen joga van –, miért nem bírálja közvetlenül az Alapszabályt? Miért nem mondja ki egyértelműen, hogy a közgyűlési határozatokat nem tartja magára nézve kötelezőnek? Akkor már csupán az a kérdés, hogy minek bármiről is határozatot hozni, mi szükség van közgyűlésre, mire jó egyáltalán bármiféle szervezet?

A Vezetőség egyes tagjait egyik elvtársunk nemes egyszerűséggel az elnök “fultájtárjainak” nevezte. Ezt az önmagát mi-

nősítő hangnemet nem kívánjuk minősíteni. Azt azonban a leghatározottabban visszautasítjuk, hogy a demokrácia elfojtásával vádoljanak bennünket, ha ellenezzük, hogy néhány elvtárs újra meg újra napirendre tűzze a közgyűlési határozatokkal ellentétes álláspontjának megvitatását, noha ezt a vitát már *különböző fórumokon többször is lefolytattuk*; ha ellenezzük, hogy *kiprovokált vitákkal elvonják a figyelmet a kulcskérdésről, a marxi-lenini mozgalom újjászervezéséről, és ellentétbe állítsák ezt a feladatot a népfrontpolitikával*. Sokkal fontosabb lenne elméleti erőfeszítéseinket *a gyakorlati teendők megalapozására*, egy reális és közérthető *politikai program* kidolgozására összpontosítani – olyan programra, amely nem a szocialista múltat becsmérli, nem az államosítás és a tervgazdaság lejáratására tesz célzásokat, nem is gyermekre ábrándokat sző a multik demokratikus társadalmi ellenőrzéséről és a “szociális Európáról” (magyarán, a kapitalizmus megjavításáról), mint a manapság forgalmazott javaslatok, hanem a viszonyok marxista elemzéséből kiindulva, igyekszik megfogalmazni gyakorlati lehetőségeinket és teendőinket.

* * *

Elfogadta tizenhat igen, három ellenszavazattal, az országos vezetőség 2005. szeptember 10-i ülése. Rajtuk kívül jelen volt két meghívott, akik szavazati joggal nem rendelkeztek, így nem szavaztak.

A vezetőség mintegy felének kezdeményezésére, a nyilatkozó 17 vezetőségi tag közül 13, a vezetőség többsége úgy döntött, hogy az “Állásfoglalás”-ban a vitában résztvevők névszerinti megemléztését lapunkban mellőzzük. A vitát előidéző témák kibontása tükrözi a tényeket.

(FL. felelős szerkesztő)

Kiegészítések az Állásfoglaláshoz

1. Társaságunk Alapszabálya az elnök kötelességévé teszi, hogy gondoskodjék a Közgyűlés döntéseinek végrehajtásáról. Ennek értelmében a jövőben nem egyezhetek bele abba, hogy Társaságunk tagjai a Társaság rendezvényein és égisze alatt nyilvánosan megkérdőjelezzék a Közgyűlés határozatainak kötelező érvényét.

Rozsnyai Ervin

A Marx Károly Társaság elnöke

2. A *Dialektika* számainak tartalmáról, a Szerkesztőbizottság véleményének mérlegelésével, a felelős szerkesztő és a felelős kiadó dönt. Társaságunk tagjaitól a lap nem közzölhet a közgyűlési határozatokkal ellentétes tartalmú írásokat.

Ferencz Lajos

a *Dialektika* felelős szerkesztője

Rozsnyai Ervin

a *Dialektika* felelős kiadója

Kommunista pártok nemzetközi konferenciája Isztambulban

A Törökországi Kommunista Párt (TKP), a Görög Kommunista Párt (KKE) támogatásával 2005. október elején nemzetközi konferenciát tartott Isztambulban. A “Közös harc az imperializmus ellen” jelszó jegyében megrendezett találkozó a török, görög, ciprusi, francia, belga, szíriai, kubai, román, dán, portugál, cseh, ír, és a magyar Munkáspárt képviselői vettek részt.

A konferencián olyan lényeges kérdésekről esett szó, mint például az Egyesült Államok agresszív hódító háborúja, az Európai Unió egyre nyilvánvalóbb imperialista politikája, az Európai Baloldali Párt igencsak megkérdőjelezhető politikai hovatartozása, valamint a közös harc fontossága. A részt vevő pártok delegációi markánsan kinyilvánították álláspontjaikat a fenti kérdésekben. Elítélték az Egyesült Államoké mellett az Európai Unió imperialista politikáját is, és kifejtették szolidaritásukat Kubával, Venezuelával, Észak-Koreával, Irakkal, Afganisztánnal, illetve a palesztin néppel.

Egyes pártok képviselői egyenesen kommunistaellenesnek nevezték az Európai Baloldali Pártot és annak vezetőjét, *Fausto Bertinottit*.

Köszönetüket fejezték ki a TKP-nak és a KKE-nek a konferencia megszervezéséért, és hangsúlyozták az ilyen rendezvények fontosságát, amelyekben a kommunista pártoknak lehetőségük nyílik a közös harc összehangolására, és amelyek keretében lehetőségük van a személyes kapcsolatteremtésre és tapasztalatcserére is.

A konferencia után, október 2-án, a TKP nagygyűlést tartott Isztambul belvárosában, a Boszporusz partján, és erre a rendezvényre a külföldi delegációk is meghívást kaptak. A nagygyűlést tüntetés követte, amelyen a zuhogó eső ellenére is mintegy tízezer fő vett részt.

(Forrás: Baloldali Front)

FL

Pozsonyi levél

Szerkesztőségünk címére érkezett a következő levél:

“Tisztelt Balta Fruzsina,

Szlovákia Kommunista Pártjának pozsonyi kerületi havi lapjában megjelentettük az Ön versét, melyet a *Dialektika* c. magyarországi lapból vettünk át. A mi újságunknak van magyar melléklete, mellyel a magyar nemzetiségű kommunistákhoz és baloldali érzelmű emberekhez szólunk. Verse nagyon megtetszett, ezért vettük a bátorságot, és közöltük.

Köszönjük szép szavait, és kívánunk sok sikert a versírásban. Ha lehet, szívesen megjelentetnénk több költeményét is.

Tisztelettel

A *Hlas komunistov* Szerkesztősége
Pozsony

TÁJÉKOZTATÓ

A Marx Károly Társaság december 17-i országos vezetőségi ülésének, valamint a 2006. január 14-i Közgyűlésének előkészítésére (Az előkészítést végző vezetőségi csapat november 25-én ülésezik)

A 2005. januári Közgyűlés elfogadta a beszámolókat a 2004-ben végzett munkáról, és az azokban előterjesztett javaslatokról. A beszámolók cím szerinti témái az alábbiak voltak:

1. "Politikai munkánk nemzetközi és hazai feltételeiről. Milyen elvi alapokra építjük tevékenységünket, amelyeket stratégiai és taktikai dokumentumokban határozzunk meg."

2. "Társaságunk szervezeti életéről, fejlesztéséről. A Dialektika szerepéről és helyzetéről. A költségvetésről."

A végrehajtásról

Három rendes és egy rendkívüli országos vezetőségi ülésen, a 27 tagú kibővített testület döntött a Közgyűlés határozatainak (4 pontos határozat, és a beszámolóban összegzett feladatok), és állásfoglalása végrehajtása menetéről. Munkatervünkben személyekre szólóan határoztuk meg a feladatokat, melyeket plusz 90 fős aktív hálózatunk segítségével igyekeztünk végrehajtani.

A Társaság elméleti politikai arculatának megfelelő írások jelentek és jelennek meg a "Dialektika"-ban. Az e témával kapcsolatos vitáról "Állásfoglalás" született, melynek közzététele a lap november-december havi összevont számában jelenik meg.

Filozófiai munkacsoportunk folytatta konferencia tevékenységét.

Központi és területi elméleti-politikai vitafórumaink folytatták hagyományos tevékenységüket. Felszabadulásunk 60. évfordulója és József Attila születésének 100. évfordulója alkalmából ünnepségeket szerveztünk és koszorúzásokon vettünk részt. Képviselttük Társaságunkat a Parlamentben rendezett civil szervezetek ünnepségén és koszorúzáson is.

Megkezdttük a régiók szervezését, vezetőik ideiglenes megbízását. Tervezetet dolgoztunk ki a régiók működési elveiről. Jelenleg országosan, a 7 régióon belül 42 tagozat és 48 csoport működik.

Taglétszámunk jelentősen növekedett, melyhez hozzájárult a Munkáspárton belül kialakult bizonytalan helyzet is. Jelenleg 1.411 regisztrált, igazolvánnyal ellátott tagunk van.

2004-ben 1225 tagunk volt. Közülük

eddig 663-an fizették be az évi tagsági díjukat. A nem regisztráltak száma: 181. A létszám növekedése: 367 fő.

Ugyancsak kidolgoztuk Alapszabályunk módosításának tervezetét.

Szervezett oktatási munkánk beindításának előkészületeit megkezdttük. Kijelöltük az oktatásban résztvevő tanárok körét.

Konkrét lépéseket tettünk a Munkáspárt vezetői részéről Társaságunkat és egyes vezetőinket ért támadások visszautasítására.

Társaságunk vezetősége ez évben, eddig hét alkalommal adott ki közleményt, állásfoglalást, tiltakozást – különböző témákban. Több alkalommal fordultunk külföldi szervezetekhez is.

A Közgyűlés döntésének megfelelően 20 elvtársunkat részesítettük "A Marx Károly Társaság Örökös Tagja" EMLÉKLAP kitüntetésben.

Javasolom, hogy a következő Közgyűlésünkön a következő elvtársainkat részesítsük EMLÉKLAP kitüntetésben: Posztumusz: *Németh András, Pál György*. Aktívak: *Barabás Bálintné, Farkas Péter, Földes Miklós, Harangozó Ferenc, Komócsin Mihály, Mihály Albert, Oroszi István, Pápista József, Rozsnyai Ervin, Szalai József, M. Szántó Judit, Széchy András, Tanai Ferenc, Wirth Ádám*.

A "Dialektika" helye és szerepe Társaságunk életében

Folyóiratunk nyolc esztendeje működik. Meghatározó szerepet tölt be Társaságunk életében. 2005-ben 6 alkalommal összesen 11.400 példányban, átlagosan esetenként 1.900 példányban és 9 oldalon jelentetjük meg. Internetes Honlapunkon is megjelentetjük. Becslésünk szerint lapunkat átlagosan mintegy hatezren olvassák. Előállítási, postázási, terjesztési önköltsége 113 forint/példány. 1264 címre 1604 példányban postázzuk. 134 egyetemi, könyvtári, intézményi, külképviseleti és külföldi címre is eljuttatjuk lapunkat. A többi személyesen terjesztjük.

A Dialektika 13 fős szerkesztőbizottsága a lap kiadása előtt rendszeresen ülésezik.

Közgyűlésünk által elfogadott költségvetési tervünkben 1 800 000 forint bevétel, és ugyanannyi kiadást szerepeltettünk.

Tervünkben szerepel az állami költségvetéstől (NCA) pályázott 700 ezer forint fenntartási támogatás. Pályázatunk – sajnos – ismételen elutasítást nyert. A tény: Jelenleg 10 hónap eredménye szerint bevételünk és kiadásunk 1 millió forint körül határolódik. Ez azt jelenti, hogy a pályázati összeg nélkül a tervünket teljesítjük. Az is tény viszont, hogy amennyiben az 1411 fős regisztrált tagságunkból 748 fő nem fizető is fizette volna a tagdíját – amire építettük költségvetésünket –, nem lennének gondjaink a pénzügyi terv teljesítésénél.

Meggondolandó: Csak azon tagok, támogatók részére juttassunk a jövőben újságot, akik tagdíjat, adományt fizetnek. Így megszűnnének a "Dialektika"-val kapcsolatos krónikus anyagi gondjaink. Igaz viszont, hogy az agitációs és szervező munkánk csorbát szenvedne.

Döntenünk kell! A túlfizető, támogató tagjainkra támaszkodva a nem-fizetőkhöz továbbra is eljuttatjuk újságunkat, vagy pedig csak azoknak, akik fizetnek? (Módosítandó Alapszabályunkban erre ki kellene térnünk).

Kapcsolataink, levelezéseink

Baloldali civil társadalmi szervezeteinkben Társaságunk tagjai közül számosan viselnek különböző vezetői tisztséget. Sok tagunk támogatja a társ-szervezetek tevékenységét. Ezek a szervezetek a következők: ATTAC-Magyarország Egyesület, Baloldali Alternatíva Egyesülés, Baloldali Együttműködési Tanács, Baloldali Elméleti-Politikai Műhely, Haladó Erők Fóruma, Kádár János Baráti Kör, Magyar Szociális Fórum, Május Elseje Társaság, MSZOSZ, Múltunk Öröksége Alapítvány, Óbudai Baloldali Baráti Kör, Összefogás Óbudáért Együttműködési Fórum, Társadalmi Érdekegyeztető Tanács, Új Óbuda Lakóterületi Egyesület, stb.

Fenti társszervezetek közül többnek az újságjait is segítjük előállítani és terjeszteni. Így a Fáklya, a Kézfogás, a Múltunk Öröksége, a Tények és Vélemények, a Hírlevél és más újságokat.

Meglehetősen sok a postai és Internet útján történő levelezéseink száma. Ez év első tíz hónapjában 351 postai levelet és 724 helyre csoportosított 21.700 e-mail levelezést folytattunk.

(folytatás a 7. oldalon)

(folytatás a 6. oldalról)

Működésünk főbb hiányosságai, és azok okai

1. Nem történt előrelépés elméleti műhelymunkánk területén. Ennek fő oka, hogy az e tevékenységet megszervezendő elvtársaink túlterheltsége ez évben ezt nem tette lehetővé.

2. Munkatervünk személyekre szóló bontása nem járt a kívánt eredménnyel. Ok: bizalom hiánya a kitűzött feladatok megoldhatósága tekintetében.

3. Miután országos vezetőségünk, szerkesztőbizottságunk, és aktívahálózatunk tagjai többségükben tagjai vagy volt tagjai a Munkáspártnak, a pártion belüli válság lekötötte energiájukat, kihatott Társaságunkban végzendő tevékenységükre.

4. Jelentősen hátráltatta a Társaság tevékenységét, annak színvonalát, a működésünk segítésére benyújtott pályázatunk elutasítása. A nap-nap után jelentkező pénzhány akadályozta a még dinamikusabb fejlődésünket.

Fontos dátumok a közgyűlésig

November 11-én 15 óra:

Szerkesztőbizottsági ülés; ezt követően, nov. 15-én, a "Dialektika" megjelenése;

November 18-án 16 óra:

Központi fórum;

November 25-én 15 óra:

Vezetőségi ülést és Közgyűlést előkészítő vezetői csapat ülése;

December 17-én 10 óra:

Az országos vezetőség ülése;

2006. jan. 14-én 10 óra:

Közgyűlés. Résztvevők: a régiók és tagozatok megbízólevéllel ellátott küldöttei, valamint a meghívottak.

Budapest, 2005. 10. 31.

Ferencz Lajos
ügyvezető titkár

Koncentrációs táborok az afrikai brit gyarmatokon

A burzsoá propaganda, amely könyvtárakat ír össze a GULAG-ról és a bolsevisták kegyetlenkedéseiről, sokkal diszkrétebben kezeli a *brit gyarmatosítók koncentrációs táborait*, amelyek hírhedtek voltak Afrikában. Róluk szinte semmit nem tud a világ. Pedig érdemes volna.

Kenya brit gyarmaton 1952-ben megkezdődött a fekete földmunkások, elsősorban a kikuju-törzsbeliek felkelése, amelyet a kenyai Afrikai Nemzeti Unió vezetett. Ez volt a híres Mau-Mau felkelés. *Dzsomo Kenyatta*, az ismert haladó politikus állt az élén. A brit gyarmati hatóságok nagy erők bevetésével 1956-ra elfojtották a mozgalmat, de felszámolni nem tudták. A négyéves háború során 50 000 embert meggyilkoltak, több mint 170 000-et koncentrációs táborokba zártak. Kenyattát 7 évi kényszermunkára ítélték. A felkelés elfojtásában vezető szerepet játszott *Baring* brit gyarmati kormányzó, a Baring Bank tulajdonosa; ezt a nagy múltú bankot az egyik jelesős, *Francis Baring* rabszolga-kereskedő alapította 1762-ben.

Kenyatta letaróztatása csak olaj volt a tűzre: a Mau Mau harcossai fegyvereket és lőszert szereztek a katonai raktárakból és a fehér telepesek farmjairól. Kenyai kovácsok százával gyártották a puskát a felszabadított övezetekben.

A britek több tucat zászlóaljat vezényeltek a Szezi Csatorna mellől Kenyába, a Királyi Légierő bombázta a gerillák állásait. Mintegy 55 000 katonát és rendőrt mozgósítottak a felkelők ellen. Bírói ítélet nélkül felakasztottak 1090 "Mau Mau-gyanús" foglyot – őket éppúgy nem védte a Genfi Egyezmény, mint ma a bagdadi Abu Ghraib börtön megkínzott rabjait. 207 embert azzal a váddal akasztottak fel, hogy élelmeztek a felkelőket. Azokban az időkben Kenya népe úgy emlegette Churchill brit miniszterelnököt, mint angol Hitlert.

Caroline Elkins szerint, aki "Britannia GULAG-ja" címen írt könyvet ezekről az eseményekről, az angolok több mint 300 ezer kenyaikat zártak koncentrációs táborokba. Az angol szerzőnő és asszisztense, Terry Wairimu, a Kenyai Országos Levéltár kutatója, interjút készítettek 300 túlélővel. A fogságban valamennyiüket verték és éhezették. Elbeszéléseik nagyon hasonlítanak a *buchenwaldi beszámolókra*. Rutineljárásnak számított a kínzás, a nemi csonkítást is beleértve. A Manyani-tábor foglyait bunkósbotlal ütötték. Az Atkifolyó melletti táborban terhes asszonyokat marcangoltattak elzászi vérebeikkel. A Kamiti-táborban 600 gyereket tartottak bezárva; nagyon kevés maradt közülük életben. A halottakat hatosával összekötözve temették el. A Githunguri Tanítóképző Kollégiumát koncentrációs táborral alakították át, és ellátták néhány akasztófaival. A rabszolgákat, akik a Yatta-tábornál egy 37 mérföldes öntözőcsatornát építettek, munkájuk végeztével elevenen eltemették. Az 55 legnagyobb tábor Nairobin, a fővároson kívül telepítették, ahol a foglyok pusztá kézzel egy 7 négyzetmérföldes repülőteret építettek.

Miután a britek nem tudták a Mau Maut megsemmisíteni, úgy döntöttek, hogy kiéheztetik a felkelőket. Valódi "etnikai tisztogatást" hajtottak végre: több mint 1 millió kikujut elhajtottak otthonából, és 800 "szükségfaluba" költöztettek, amelyet a deportáltak rabszolgamunkájával építettek fel. (Ugyanezt a taktikát alkalmazták a britek Malajzföldön, az amerikaiak Vietnamban.) – A Hola-táborban 1959. március 4-én 11 foglyot agyonverték. "Ki kell verni a gonoszt belőlük" – mondta John Cowan börtöntiszt.

1963. december 12-én megszületett a független Kenya. 20 000 Mau Mau gerilla adta érte életét.

Hatalmas tömegsztrájkok Ázsiában és Európában

Szeptember 29-én 24 órás tömegsztrájk volt Indiában, egyes adatok szerint 40, a szakszervezetek szerint 60 millió résztvevővel, köztük az acélipari munkások és a bányászok millióival. A megmozdulás, amelyet a különböző kommunista pártok is aktívan támogattak, évek óta a legnagyobb volt Indiában. A sztrájkolók a kormány tervezett intézkedései ellen tiltakoztak, amelyek jól jövedelmező állami vállalatok privatizálására és a munkások jogainak korlátozására irányulnak.

Öt nappal később 1,3 millió francia munkás lépett sztrájkba, tiltakozásul a kormánynak a nyugdíjak és az egészségügyi ellátás elleni támadása miatt. Ezt a sztrájkot

a különböző szakszervezeti szövetségek közösen szervezték, és támogatta a Francia Kommunista Párt, a Forradalmi Kommunista Liga (LCR), a zöldpárt, sőt a Szocialista Párt is. A tüntetéseken ott voltak a Hewlett-Packard franciaországi üzemeinek munkásai is, mivel az amerikai cég nagyarányú elbocsátásokat tervez, jöllehet tavaly 6 milliárd dollár nyereséget söpört be. A francia sajtó híradásai szerint a megmozdulás rokonszenvet váltott ki a közvélemény széles köreiben.

Belgiumban október 7-re hirdetett általános sztrájkot – 13 éve az elsőt – a Szocialista Párthoz közelálló Általános Munkaszövetség (FGTB). Bár a keresztény és a

konzervatív szakszervezetek nem csatlakoztak, tagjaik sok helyen, különösen a szállító vállalatoknál és a légi közlekedésben, követték a sztrájkfelhívást. A sztrájkolók égő autógumikkal torlaszolták el a Brüsszel körüli utakat, hatalmas torlódásokat okozva. Követelték többek közt a cégek által fizetendő munkanélküli biztosítás díjainak emelését és a foglalkoztatottság szintjének megőrzését a közszektorban.

Az Alitalia repülésirányítói 4 órás sztrájkjal tiltakoztak az elbocsátások ellen. Az olasz légitársaság a sztrájk napján 102 járatát volt kénytelen törölni.

(Forrás: külföldi napilapok)

A MARX KÁROLY TÁRSASÁG KÖZLEMÉNYEI

Szeptemberi központi vitafórumunkon Simor András, az EZREDVÉG c. folyóirat főszerkesztője tartott "Kubai és Latin-amerikai tapasztalatok" címmel előadást.

Októberi fórumunkon "A Nagy Októberi Szocialista Forradalom világtörténelmi szerepéről és mai hatásáról" címmel dr. Széchy András történész, Társaságunk vezetőségének tagja tartott előadást.

Következő vitafórumunk vendége Tóth Károly MSZP-s országgyűlési képviselő lesz. Előadásának címe: "Baloldali összefogás a választások tükrében". **Ideje:** november 18-án 16 óra. **Helye:** Bp. II. Zsigmond-tér 8. I. em. előadóterem. **Minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk!**

A Weissenseer Blätter c. berlini folyóirat legutóbbi száma három fejezetet közölt Rozsnyai Ervin "Történelmi fasizmusok (Mussolini, Hitler, Horthy)" c. könyvéből. A folyóirat alapvetően marxi-lenini irányzatú, de kifejezetten népfrontos jellegű; alcíme szerint "Füzetek a teológia, az egyház és a társadalom kérdéseiről".

Társaságunk vezetősége állásfoglalását juttattuk el az Országgyűlés Elnök-asszonyához, az Esélyegyenlőségi Miniszter-asszonyhoz, az NCA Kuratóriumához, és az MTI-hez. Tiltakozásunkat fejeztük ki pályázatunk elutasítása miatt, melyet fenntartási költségeink támogatására nyújtottunk be.

Hanti Vilmos, a MEASZ elnöke, az NCA illetékes kuratóriumának kurátora, levélben tájékoztattott arról, hogy a közeli

napokban pótpályázat kiírására kerül sor. Ígéri, hogy támogatni fogja a Kollégiumban kérésünk teljesítését.

Tiltakoztunk az Európa Tanács jobboldali képviselői által kezdeményezett provokációs antikommunista kampány ellen. Az angol, német, és orosz nyelvekre is lefordított dokumentumot eljuttattuk 18 budapesti nagykövetséghez, és más bel- és külföldi szervezetekhez, személyiségekhez.

Társaságunk tiltakozását juttattuk el japán hivatalos szervek felé a japán militarizmus feltámasztása ellen, a japán középiskolákban való hamis történelem felfogás terjesztése ellen.

Országos vezetőségi ülésünkön napirenden szerepelt a vezetőség soraiban egyes elméleti kérdésekben kialakult vita. Erről döntés született, megerősítve a közgyűlési határozatokat, különösen 4 pontos határozatban rögzített elveket. Áttekinítettük az év elmúlt időszakában folytatott tevékenységünket, valamint az előttünk álló feladatokat.

Ez úton hívjuk fel azon tagjaink, és a "Dialektika"-t rendszeresen kézhez kapó olvasóink figyelmét, akik még nem fizettek tagdíjat, illetve hozzájárulást, hogy tegyenek eleget befizetéseiknek. Társaságunk anyagi gondokkal küzd, mivel fenntartási költségeinkhez állami támogatást nem kapunk, így a "Dialektika" kiadása is hátrányt szenved. OTP csekk számlánk száma: 11711041-20859590 Marx Károly Társaság, Dialektika. – Köszönjük megértésüket.

FL.

Beszámoló Kubáról

Sonia Diaz, a Kubai Köztársaság nagykövete, tájékoztatót tartott a sajtó, a társadalmi szervek és a magyar külügyi szervek képviselői előtt hazája helyzetéről. Társaságunkat dr. Rozsnyai Ervin elnök képviselte.

A nagykövet asszony beszámolt róla, hogy Kuba kilábalóban van a súlyos válságból, amelyet a szovjet összeomlás és az amerikai blokád együtt idézett elő. A továbbra is fennálló nagy nehézségek ellenére, a gazdaság a 90-es évek második felétől növekszik, bővül a kőolajtermelés, javul az energiaszolgáltatás (bár ma sem ritkák az áramkimaradások). A cukoripart a nyomott világpiaci árak miatt gyökeresen átszervezték, ma már jobbára csak hazai fogyasztásra gyártanak cukrot. Élénkül a könnyű- és élelmiszeripar, és jelentősen fejlődött a nikkell kitermelése is. (Kuba a második helyen áll a világ legnagyobb nikkel-tartalékokkal rendelkező országai között.) A kubai oktatási rendszer nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő, csakúgy, mint az orvosképzés, az egészségügyi ellátás, vagy a gyógyszerkutató szakemberek munkája; számottevő eredményeket értek el – többek közt – az aidszel kapcsolatos kutatásokban. Szegény ország létre Kuba példás eredményeket mutat fel a szociális szférában, orvosok százaival segíti az elemi csapásoktól sújtott országok népeit. Az amerikai blokád következményeinek enyhítésére erőteljesen bővíti a turizmust, és szoros gazdasági kapcsolatokat épít ki Venezuelával, Brazíliával, Argentínával.

Az USA, amely más államokat vádol terrorizmussal, lankadatlanul támogatja a Kuba elleni terrorizmust, és semmibe veszi az ENSZ blokádellenes határozatait. A legutóbbi Közgyűlés döntő többséggel, 197 szavazattal 3 ellenében, elítélte a blokádot. (Az ellenszavazatokat az USA, Izrael és a Marshall-szigetek adták le.)

Társaságunk elnöke felkérte a nagykövet asszonyt, hogy a jövő év első nyegyedében tisztelje meg tagságunkat látogatásával. Sonia Diaz a meghívást készségesen elfogadta.

RE.

Marx Károly Társaság
Zsigmond-tér 8.
1023 Budapest

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Társaságunk vitafórumára, melynek témája: "Baloldali összefogás a parlamenti választások tükrében".

Előadó: **Tóth Károly** országgyűlési képviselő (MSZP),
a békéscsabai Közgyűlés elnöke

Ideje: 2005. november 18 (péntek), 16 óra

Helye: Budapest II. Zsigmond-tér 8. I. em. Előadóterem

A Marx Károly Társaság Vezetősége

A Marx Károly Társaság központi fogadóórái:

Minden hónap 3. pénteken 15-18 óra
Zsigmond-tér 8. I. em.
Telefon ügyelet:
Szombat-vasárnap kivételével
08 – 17 óra között
06 20 553 53 04 mobil számon

Dialektika

A Marx Károly Társaság időszaki lapja

Felelős kiadó: a Társaság elnöke
1067 Bp. Eötvös u. 2. **Tel:** 342-1068
Szerkeszti: a Szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő: dr. Rozsnyai Ervin
OTP számlasz.: 1171 1041-2085 9590

Nytsz.: 75/763/1997

Internet: www.extra.hu/dialektika

E-mail: dialektika@freemail.hu

Nyomás: Unio-Print Kuvert Kft.

Felelős vezető: Szabó László igazgató